

Utrecht sportief en gezond

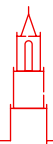

Sportnota 2017 - 2020

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Samenvatting	4
Aanleiding	6
1. Sportstimulering	7
1.1 Inleiding	7
1.2 De Sportverenigingen	8
1.2.1 Vitale verenigingen	8
1.2.2 Maatschappelijk betrokken verenigingen: 'Sport doet Meer'	9
1.3 Ongeorganiseerd sporten, anders georganiseerd sporten	10
1.4 Sporten en bewegen in de openbare ruimte	11
1.5 Sporten en bewegen naar vermogen	12
1.6 Sportende jeugd, gezonde jeugd	14
1.7 Sport en re-integratie	16
2. Accommodaties	17
2.1 Inleiding	17
2.2 Capaciteit en efficiënt gebruik	18
2.2.1 Capaciteit: vraag en aanbod nu en in de toekomst	18
2.2.2 Samenwerking met niet-gemeentelijke exploitanten en andere gemeenten	21
2.2.3 Efficiënt gebruik van accommodaties	22
2.2.4 Tarieven	24
2.2.5 Roeiwater	25
2.3 Ruimte voor zelfbeheer en ondernemerschap	26
2.4 Kwaliteit, toegankelijkheid en duurzaamheid van sportaccommodaties	27
3. Topsport en talentontwikkeling	28
4. Evenementen	31
5. Financieel overzicht	33

Voorwoord

Utrecht besteedt jaarlijks ongeveer €100 per inwoner, van baby tot bejaarde, aan sport. Dat doen we omdat sport met inzet van vele enthousiaste vrijwilligers een grote bijdrage levert aan de gezondheid en het welbevinden van onze inwoners, aan de sociale samenhang in de wijken en de trots van de stad. Het meeste geld gaat zitten in de exploitatie van zwembaden, sporthallen en -parken. Maar we geven ook veel uit aan sportstimulering en sportevenementen.

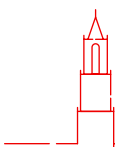
In de sportnota zetten we lijnen uit voor de komende jaren. Dat doen we in nauwe samenwerking met de sporters en sportverenigingen. We willen hen de komende tijd nog meer ruimte geven om via zelfwerkzaamheid en zelfbeheer invloed uit te oefenen op het gebruik en beheer van onze sportaccommodaties. Het nieuwe tarievenbeleid gaat daar ook bij helpen, onder meer doordat gebruik in daluren aantrekkelijker wordt.

De inzet van combinatiefunctionarissen en beweegmakelaars voor sportstimulering richt zich op groepen die achterblijven in sportparticipatie. De samenwerking met scholen, welzijns- en zorginstellingen gaan we op dit punt verder uitbouwen. We geven extra aandacht aan maatschappelijk betrokken verenigingen die samen met hun vrijwilligers het verschil kunnen maken.

Utrecht groeit in de komende vijftien jaar naar 400.000 inwoners. Het grootste deel van die groei realiseren we in de bestaande stad. Al die mensen willen we niet alleen een woning bieden, maar ook sporthallen, voetbal- en hockeyvelden en niet te vergeten: een aantrekkelijke openbare ruimte om te fietsen, skaten of te wandelen. We steunen initiatieven voor top- en breedtesportevenementen, zoals de Nationale Sportweek en het EK vrouwenvoetbal 2017 en hebben aandacht voor talentontwikkeling. Utrecht is trots op de prestaties van haar topsporters bij de Olympische Spelen in Rio de Janeiro met prachtige medailles bij atletiek, roeien en hockey vrouwen. Zo worden nog meer mensen geïnspireerd om te gaan sporten.

Utrecht maken we samen. Dank aan allen die een bijdrage hebben geleverd aan deze nota. Ik heb hoge verwachtingen om samen met de Utrechtse Sportwereld deze ambities de komende jaren waar te maken!

Paulus Jansen
Wethouder sport

Samenvatting

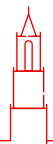
De gemeente Utrecht streeft naar een optimale sportinfrastructuur die mensen uitnodigt tot sporten en bewegen als onderdeel van een gezonde leefstijl. Dat is onze missie voor sporten en bewegen in Utrecht. Sporten en bewegen dragen eraan bij dat inwoners zich gezond(er) voelen. De maatschappelijke meerwaarde van sport is groot. Sport brengt plezier, activeert, brengt mensen bij elkaar, helpt talenten te ontwikkelen, leert omgaan met tegenslagen, en biedt veel mogelijkheden voor vrijwilligerswerk.

De doelstellingen van ons sportbeleid sluiten aan bij 'Bouwen aan een gezonde stad', een van de speerpunten in het coalitieakkoord 'Utrecht maken we samen'. Sport draagt bij aan gezonde verstedelijking of, zoals we dit tegenwoordig ook noemen, Healthy Urban Living.

Healthy Urban Living:

Mensen willen graag wonen, werken en genieten in een aantrekkelijke, gezonde en veilige leefomgeving. Dat gaat niet vanzelf, daarvoor zijn slimme oplossingen nodig. Onder de noemer Healthy Urban Living stemmen overheden, kennisinstellingen en bedrijfsleven hun (investerings-) strategie op elkaar af. Samen werken ze aan gezonde verstedelijking in Utrecht.

De vier hoofdstukken van deze nota gaan over sportstimulering, sportaccommodaties, topsport en talentontwikkeling, sportevenementen en sluit af met een financiële paragraaf. In alle hoofdstukken laten we de verbindingen zien met andere beleidsterreinen, zoals het volksgezondheidsbeleid en de Ruimtelijke Strategie Utrecht. »

Sportstimulering

Door sportstimulering zorgen we ervoor dat nog meer mensen in de stad gaan sporten en bewegen. We leggen het accent op de buurten met de grootste achterstand in gezondheid en in sportdeelname. In de sportstimulering werken we samen met organisaties die actief zijn op de hiervoor genoemde thema's. Zo krijgt sport betekenis voor – onder meer – ontmoeting, activering, sociale cohesie en preventie van gezondheids- en andere problemen. Verenigingen spelen in de sportstimulering met de inzet van vele vrijwilligers uiteraard een grote rol. Maar ook het 'ongeorganiseerd en anders georganiseerd sporten' neemt een steeds belangrijker positie in. Belangrijk voor de sportstimulering is een openbare ruimte, die uitnodigt tot sporten en bewegen.

Sportaccommodaties

Een goede sportinfrastructuur is de basis van een goed sportklimaat. Het grootste deel van het sportbudget (90%) besteden we aan goede en toegankelijke accommodaties. Het aantal accommodaties moet meegroeien met de toename van de bevolking naar 400.000 inwoners in 2030. Over de consequenties van de groei van de stad voor de sportvoorzieningen rapporteren we bij de Voorjaarsnota 2017. De verwachting is dat het stedelijke sportbudget van ongeveer honderd euro per inwoner, ook op de lange termijn nodig is. In de groeiende vraag naar accommodaties kunnen we voor een deel voorzien door vergroting van de efficiency. We richten ons op het verhogen van de bezettingsgraad, het stimuleren van multifunctioneel gebruik en een tarievenstelsel dat efficiënter gebruik van accommodaties bevordert. Daarnaast bieden we ruimte voor initiatieven van zelfbeheer en medebeheer van accommodaties. De opbrengst van efficiënter gebruik blijft beschikbaar voor de sportbegroting.

Topsport en talentontwikkeling

De ondersteuning van talentontwikkeling bij de sportverenigingen zetten we voort. We werken aan verbetering van het topsportklimaat in de stad, in samenwerking met sportverenigingen, sportorganisaties en het bedrijfsleven.

Sportevenementen

Topsport- en breedtesportevenementen gebruiken we als middel om zoveel mogelijk Utrechters kennis te laten maken met sporten en bewegen. Evenementen bieden een podium waarop talenten zich kunnen meten met de nationale en/of internationale top. Tenslotte dragen sportevenementen bij aan de stedelijke economie en de stadspromotie. Aan sportevenementen geven we (in 2017 en 2018) een extra financiële impuls van € 200.000 per jaar. »

Aanleiding

Deze sportnota is een vervolg op Utrechtse sportvisie uit 2015. Titel: [‘Utrecht Sport: de Utrechtse sportvisie, op weg naar 2020’](#). De visie is een coproductie van de Utrechtse sportwereld en de gemeente. De sportsector had aangedrongen op de visie als aanvulling op het coalitieakkoord ‘Utrecht maken we samen (2014-2018)’. In het coalitieakkoord was de sport – vond de sportwereld – onvoldoende aan bod gekomen. Aan de visie werd meegewerkt door de Vereniging Sport Utrecht (VSU), Stichting Harten voor Sport, de Studentensportraad en de Utrechtse Studenten Sportstichting Mesa Cosa.

Sport in Utrecht in 2020 – volgens de sportvisie 2015

“In 2020 kan iedere Utrechter, van peuter tot 70-plusser, sporten op een manier die past bij zijn of haar ambities, wensen en mogelijkheden. Utrecht kent een rijk gevarieerd sportaanbod en uitstekende voorzieningen voor sportbeoefening. Talentvolle sporters krijgen mogelijkheden om zich tot topsporter te ontwikkelen. De Utrechtse sportverenigingen zijn vitaal en draaien op een grote inzet van vrijwilligers. De verenigingen spelen een grotere rol in het beheer van hun accommodatie (zelfbeheer en medebeheer). Een flink aantal verenigingen levert een bijdrage aan sportdeelname door bewoners met beperkte mogelijkheden. Onze stad kent een bloeiende wijksportcultuur met streetcourts, playgrounds en andere buurtlocaties waar je (ook) kunt sporten. Buurtsportcoaches en combinatiefunctionarissen (die actief zijn in sport, onderwijs en wijk) stimuleren steeds meer kinderen, jongeren en volwassenen tot sportdeelname en ontwikkelen samen met hen nieuwe vormen van sportbeoefening in groepsverband. De studentensport bloeit onder het motto “wie fit is, denkt beter” en biedt mogelijkheden voor topsport en recreatiesport. De stedelijke omgeving is optimaal ‘beweegvriendelijk’, doordat we bij de (her)inrichting van buurten en infrastructuur meer aandacht hebben voor gezondheid-bevorderende en sportieve activiteiten in de openbare ruimte”.

De Sportvisie werd september 2015 in de raadscommissie Mens & Samenleving behandeld. De commissie had waardering voor de aanpak in coproductie en steunde de ambities en denkrichtingen in de visie. De commissie vroeg het college om de visie uit te werken in een nota, met aandacht voor o.a. de status van de nota, eigenaarschap en financiën.

De hoofdstukken en paragrafen in deze nota kennen een identieke opbouw als de sportvisie. Eerst geven we een schets van de bestaande situatie, dan komt de ambitie, gevolgd door een reeks acties. «

1. Sportstimulering

1.1 Inleiding

Onze ambitie is dat meer Utrechters gaan bewegen en sporten. Dat is goed voor de gezondheid, voor een zinvolle vrijetijdsbesteding, voor sociale contacten, voor het activeren van mensen die een steuntje in de rug nodig hebben, voor de ontwikkeling van kinderen en jongeren.

Van de volwassen Utrechters voldoet 61 procent aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen. Dit wil zeggen dat zij op minimaal vijf dagen in de week een half uur of meer bewegen. Bewegen door te sporten, te wandelen, te fietsen of intensief in de tuin te werken. De score van 61 procent is gelijk aan het landelijk gemiddelde. Maar de verschillen per wijk zijn groot. Dit geldt ook voor de sportparticipatie. In Overvecht, Zuidwest en Noordwest is de wekelijkse sportparticipatie beduidend lager dan het stedelijke gemiddelde van 59 procent (zie kaartje, uit 2015).

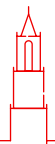
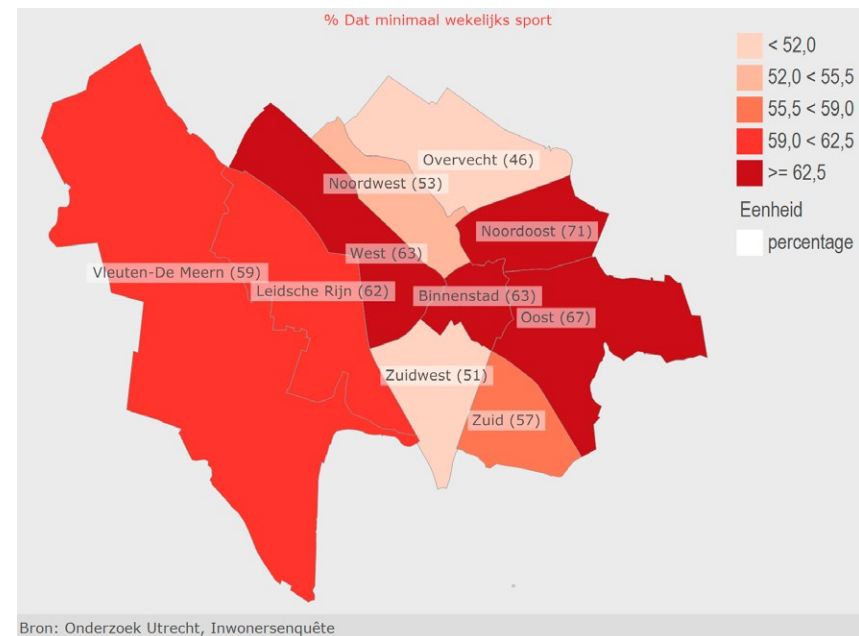
De nieuwe rol van de gemeente in de maatschappelijke ondersteuning, de zorg voor jeugd en de participatie van kwetsbare inwoners (waaronder de groeiende groep ouderen) biedt kansen voor de sport. Sporten en bewegen leveren een effectieve bijdrage aan de participatie en gezondheid van kwetsbare groepen. Om de kracht van sport nog beter te benutten willen we de samenwerking tussen sport en sectoren als gezondheid, onderwijs, welzijn, cultuur, jeugd en werk en inkomen verder versterken. We nodigen de sportverenigingen, collega's, partners en bewoners uit om samen met ons mee te denken over kansrijke initiatieven voor de sport. We onderzoeken of het mogelijk is om te komen tot één stedelijke organisatie, die een herkenbaar gezicht vormt voor verenigingen, andere sportaanbieders en bewoners.

Dit gaan we doen

- We zorgen voor een passend en betaalbaar sport- of beweegaanbod.
- We versterken de samenwerking met andere sectoren.
- We continueren de financiering van sportstimulering, waaronder de cofinanciering van het programma Sport en Bewegen in de Buurt. De bijdrage van het rijk hiervoor is tot en met 2018 toegezegd. Met deze regeling zetten we professionals in (beweegmakelaars, buurtsportcoaches en combinatiefunctionarissen) die werken aan een grotere sportdeelname van bewoners. met name in de buurten met de grootste achterstand in gezondheid en sportdeelname.

Hoe we dit alles gaan doen leest u in de volgende paragrafen die gaan over:

- de sportverenigingen;
- het ongeorganiseerde en 'anders georganiseerde' sporten;
- sporten en bewegen in de openbare ruimte;
- sporten en bewegen naar vermogen;
- sportende jeugd;
- sporten en re-integratie.

1.2 De Sportverenigingen

De Utrechtse sportverenigingen, inbegrepen de studentensportverenigingen, zijn van grote maatschappelijke waarde. Veruit de meeste vrijwilligers in de stad Utrecht zijn actief bij sportverenigingen. Ze brengen vele duizenden Utrechters in beweging. Ze zijn broedplaats van (top)talent, bieden veel mogelijkheden voor zelfontplooiing en participatie en leveren een grote bijdrage aan een sociale en gezonde stad.

1.2.1 Vitale verenigingen

Veel sportverenigingen hebben hun zaken op orde. Ze hebben een goed functionerend bestuur, mobiliseren voldoende vrijwilligers, zijn financieel gezond, zorgen voor voortdurende aanwas van leden en werken vanuit een visie. Wij spreken dan van 'vitale verenigingen'. Maar in deze tijd van individualisering en terugloop van vrijwilligers draagt niet elke vereniging vanzelfsprekend het predicaat 'vitaal'. De VSU besteedt bij de ondersteuning van verenigingen extra aandacht aan verenigingen waar de vitaliteit onder druk staat.

Ambitie

Alle sportverenigingen zijn in staat hun activiteiten op een goede en toekomstbestendige wijze te organiseren.

Dit gaan we doen:

- VSU-scan: bij verenigingen waarbij de vitaliteit onder druk staat, wordt mobiel verenigingsmanagement vanuit de VSU ingezet. Dit doet de VSU mede op basis van de scan die verenigingen periodiek invullen.
- Netwerken: we stimuleren met de VSU dat sportverenigingen meer samenwerken, kennis delen en samen activiteiten organiseren, onder meer vanuit de sportnetwerken van de VSU.
- Pool ervaren sportbestuurders: de VSU organiseert een pool van vrijwillige experts met veel kennis en ervaring om sportverenigingen te ondersteunen.
- Combinatiefunctionarissen: we blijven combinatiefunctionarissen inzetten die opereren op het raakvlak van sport en onderwijs. Zij bieden ondersteuning bij de ontwikkeling van kader, het jeugdbeleid, het aanbod van sportactiviteiten en het creëren van een goed pedagogisch klimaat.
- Veilig sportklimaat: de VSU helpt verenigingen een veilige en prettige omgeving te zijn voor alle Utrechters, ongeacht hun afkomst, seksuele voorkeur of gender identiteit. Dit doen we door verenigingen te scholen tot Vreedzame Sportvereniging en door te zorgen dat zo veel mogelijk verenigingen een vertrouwenscontactpersoon hebben.
- Efficiënt gebruik accommodaties: we zorgen dat verenigingen de beschikbare accommodaties efficiënter gaan gebruiken, ook om wachtlijsten te beperken. Zo willen we dat jeugd vaker op zondag gaat voetballen. (Zie hierover verder het hoofdstuk over accommodaties).
- Gebruiksrecht accommodatie: we ontwikkelen een procedure, na overleg met de VSU, om het gebruiksrecht van veld of zaal te beëindigen wanneer een vereniging, ondanks ondersteuning, haar organisatie niet op orde krijgt.

1.2.2 Maatschappelijk betrokken verenigingen: 'Sport doet Meer'

Steeds meer sportverenigingen willen een bijdrage leveren aan het helpen oplossen van maatschappelijke problemen. Ze organiseren bijvoorbeeld sport voor gehandicapten of valtraining voor ouderen. Ze spelen in op de veranderingen in de zorg door kwetsbare bewoners bij de vereniging te betrekken of hun clubhuis beschikbaar te stellen voor de buurt. Hierbij krijgen verenigingen sinds 2015 ondersteuning door middel van het traject "Maatschappelijk Verantwoord Verenigen". Kennis en ervaring worden gedeeld in het netwerk 'Sport doet Meer'.

Ambitie

In 2020 telt Utrecht 70 sportverenigingen, die maatschappelijke meerwaarde leveren op basis van 'Sport doet Meer'.

Dit gaan we doen:

- We versterken 'sociaal ondernemerschap' bij verenigingen en stimuleren dat zij een grotere rol nemen in het organiseren en faciliteren van sport- en beweegaanbod voor andere doelgroepen. Hiervoor bieden we ondersteuning met Sport doet Meer. Vanaf 2017 is hiervoor structureel €50.000 per jaar beschikbaar.
- In het kader van Sport doet Meer kunnen verenigingen gebruik maken van trajecten 'Maatschappelijk Verantwoord Verenigen' om hun maatschappelijke ambities uit te werken.
- We vergroten de bekendheid en de zichtbaarheid van Sport doet Meer.

1.3 Ongeorganiseerd sporten en anders georganiseerd sporten

Van de Nederlandse bevolking sport 50 procent ongeorganiseerd. De belangrijkste activiteit is hardlopen, alleen of met een groepje vrienden of bekenden. Dit blijkt uit het onderzoek '[Anders georganiseerde sport](#)' van het Mulier Instituut (april 2016). Twintig procent van de bevolking sport in verenigingsverband. En 16 procent sport 'anders georganiseerd' bij een commerciële sportaanbieder (vooral fitness) en een klein deel via buurtsport of bedrijfssport.

Ongeorganiseerde sporters vormen dus veruit de grootste groep. Maar we hebben ze onvoldoende in beeld. We weten niet of zij wensen hebben waarmee we in het sportbeleid rekening zouden moeten houden. Van de anders georganiseerde sport ontbreekt een goed overzicht van het aanbod. In deze lacune kan worden voorzien door de website www.sportstad-utrecht.nl. Deze is begin 2016 gelanceerd door VSU en Harten voor Sport en wil informatie bieden over al het sportaanbod in de stad. De website is bij veel sporters en aanbieders – logisch na een zo korte tijd – nog niet bekend. [stadgesprek](#)

Ambitie

Ongeorganiseerde en anders georganiseerde sporters zijn meer betrokken bij de ontwikkeling en uitvoering van het sportbeleid.

Dit gaan we doen:

- Met VSU en Harten voor Sport onderzoeken we hoe we een stem kunnen geven aan de ongeorganiseerde sporters en de anders georganiseerde sport.
- We organiseren een of twee maal per jaar een platform met aanbieders van anders georganiseerde sport. Op de agenda staan o.a. het sportaanbod en het gebruik van accommodaties (zie hierover ook 2.2.2).
- Met VSU en Harten voor Sport brengen we de website sportstad-utrecht.nl zo goed mogelijk onder de aandacht van alle sportaanbieders en (potentiële) sporters.

1.4 Sporten en bewegen in de openbare ruimte

Veel Utrechters gebruiken de openbare ruimte in en rondom de stad voor sporten en bewegen. We vinden dit een goede ontwikkeling. In de nota 'Bouwen aan een gezonde toekomst' hebben we opgenomen dat we alle kansen in de openbare ruimte voor bewegen, spelen, ontmoeten en groenbeleving willen benutten. Het belang van de openbare ruimte voor sporten en bewegen komt ook aan de orde in de nota 'Ruimtelijke Strategie 2016: Utrecht kiest voor gezonde groei'. De prognose is dat Utrecht doorgroeit naar 400.000 inwoners rond 2030.

Uitgangspunt bij het faciliteren van deze groei is Healthy Urban Living met voldoende mogelijkheden voor ontmoeting in de openbare ruimte. De openbare ruimte is ook regelmatig het decor van sportevenementen.

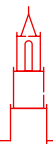
“Doordat de skaters intensief betrokken waren bij het hele proces en alle partijen elkaars wensen respecteerden kon iedereen veel van elkaar leren. Dit heeft zich vertaald naar een aanbestedingsproces waarmee maximale waarde is gecreëerd in de vorm van een supergoed skatepark.” aldus Max Hartveld.

Ambitie

Het optimaal benutten van de openbare ruimte voor sporten en bewegen.

Dit gaan we doen:

- **Ontwikkeling locaties:** bij de (her)ontwikkeling van locaties blijven de mogelijkheden voor bewegen en sporten een belangrijk aandachtspunt. Hierbij werken gemeentelijke afdelingen samen op basis van onder meer de Ketenaanpak Openbare Ruimte, het Meerjaren Groenprogramma, het Actieplan duurzame en gezonde verstedelijking, en het plan 'Slimme routes, Slim Regelen, Slim Bestemmen'. Binnen de multidisciplinaire gebiedsteams afdeling Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling worden plannen en initiatieven besproken.
- **Multifunctioneel gebruik:** bij de (her)inrichting van openbare ruimte creëren we mogelijkheden voor multifunctioneel gebruik, waaronder bewegen en sporten, met aandacht voor kwaliteit, duurzaamheid en toegankelijkheid.
- **Wijkspeelruimteplannen:** we gebruiken de wijkspeelruimteplannen als toetsingskader voor initiatieven voor spelen in de buurt. Er is geen apart budget voor het creëren van speelruimte in de openbare ruimte. Hiervoor moeten we het hebben van een slimme koppeling van budgetten voor onderhoud, herinrichting en vervanging.
- **Playgrounds:** we investeren € 45.000 per jaar in nieuwe playgrounds en voorzieningen voor urban sports, zoals het in 2015 aangelegde Skate- en Bikepark Ruigenhoek in het Noorderpark.
- **Sportaanbod:** Harten voor Sport coördineert het sportaanbod op de playgrounds, in samenwerking met stichting JoU (jongerenwerk) en de sociaal makelaars. Met het programma 'Utrecht fietst' stimuleert Harten voor Sport het gebruik van de fiets.
- **Participatie:** we vragen sportaanbieders en sporters om mee te denken over de (her)inrichting van de openbare ruimte. Dit kunnen bijvoorbeeld de netwerken van de Vereniging Sport Utrecht zijn, of de buurtnetwerken van Harten voor Sport. [stadsgeprek](#)
- **We stellen een meldpunt sportfaciliteiten openbare ruimte** in waar inwoners ideeën/suggesties voor aanpassingen kunnen melden die bijdragen aan sporten en bewegen in de openbare ruimte.
- **Via www.sportstad-utrecht.nl** brengen we geschikte beweeg- en sportlocaties in de openbare ruimte onder de aandacht van bewoners.
- **Afstemming:** bij de organisatie van sportevenementen blijven we zorgen voor afstemming met en tussen organisatoren. Met als doel een goede spreiding van evenementen (naar locatie en datum), goed overleg met omwonenden en bedrijven, en een veilig verloop van het evenement.

1.5 Sporten en bewegen naar vermogen

Sporten en bewegen kunnen een positieve rol spelen in de ondersteuning en zorg voor kwetsbare bewoners. Ze kunnen eraan bijdragen dat mensen minder vaak een beroep hoeven doen op dure zorg.

We onderscheiden drie groepen kwetsbare Utrechtse, waarvoor een passend aanbod van bewegen en sporten nodig is:

- Mensen met een beperking, zoals mensen die slecht zien of horen, mensen met een chronische ziekte en mensen met een verstandelijke beperking. Onze stad telt ongeveer 30.000 mensen met een beperking.
- Ouderen; het aantal 65-plussers groeit van tien procent (2015) naar 13,5 procent (2030) van de bevolking. Steeds meer ouderen blijven zo lang mogelijk thuis wonen. Voldoende beweging is een voorwaarde voor vitaal oud worden.
- Bewoners met een zwakke fysieke en/of mentale gezondheid.

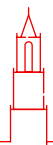
De afgelopen jaren is er in de stad veel gebeurd op het gebied van sporten en bewegen naar vermogen. De gemeente heeft zich samen met haar partners ingezet om het sportaanbod voor kwetsbare bewoners toegankelijk te maken. We werken samen met de Buurtteams die sport en bewegen als middel zien om het welzijn en de gezondheid van hun cliënten te verbeteren. Ook de eerstelijns gezondheidszorg is overtuigd van het belang van sporten en bewegen. De komende jaren gaan we bewegen vaker inzetten als middel tot participatie. We zorgen ervoor dat het beweegaanbod voor kwetsbare inwoners beter bekend wordt en stimuleren dat partijen (sportaanbieders, waaronder sportverenigingen, cliëntenorganisaties en sporters zelf) elkaar beter weten te vinden.

Utrechtse Diabetes Challenge

De Utrechtse Diabetes Challenge helpt mensen met diabetes – na verwijzing door hun huisarts – met het verbeteren van hun leefstijl en gezondheid tijdens een 16 weeks wandelprogramma onder leiding van een ervaren trainer. Overvecht is een van de wijken waar wekelijks gewandeld wordt. Onder de trouwe deelnemers is een Marokkaans echtpaar waarbij de challenge zijn meerwaarde op diverse vlakken bewijst. De vrouw heeft diabetes en heeft in de afgelopen weken haar bloedsuikerwaarden én medicijngebruik zien dalen. Een fysiek succes! Haar man lijdt aan een ernstige geheugenstoornis. Door de zorg voor hem was zij jarenlang aan huis gekluisterd. Samen lopen zij met veel plezier mee. Door de contacten met andere deelnemers hebben zij ook hun sociale wereld groter zien worden.

Wandelgroep Julianapark

Elke donderdagmiddag komt een groepje wijkbewoners in het Julianapark bij elkaar om een stukje te wandelen. Bewegen en gezelligheid gaan hand in hand. De groep ontstond toen een fysiotherapeut voor patiënte Anna een beweegmaatje zocht via 'Harten voor Sport'. Een match was snel gevonden. Het beweegmaatje merkte dat Anna graag samen met anderen op pad wilde. Ze spoorde Anna aan wijkgenoten op te trommelen en samen te gaan wandelen. Na een aantal weken was de wandelgroep een feit; trouw loopt men nu elke week zijn rondjes. Anna: "Elke donderdagmiddag heb ik nu een doel om de deur uit te gaan. Samen met anderen bewegen is niet alleen gezellig, het is ook goed voor je. Anders word je zo stijf als een plank!"

Ambitie

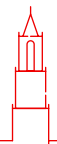
Er is een passend sport- en beweegaanbod voor kwetsbare Utrechters van jong tot oud. De preventieve functie van sport en bewegen is versterkt.

Dit gaan we doen:

- Het aanbod zichtbaar maken: we maken het aanbod van bewegen en sporten voor kwetsbare groepen zichtbaar via sportstad-utrecht.nl. De website is begin 2016 van start gegaan en wordt verder ontwikkeld. We gebruiken ook andere communicatiemiddelen (zoals folders en 'sportmarkten') om mensen – vooral ouderen – te bereiken die niet met een PC overweg kunnen.
- Ondersteuning van initiatieven: in 2017 organiseren we een initiatievenmarkt voor de Utrechtse sportwereld en andere partijen in het sociaal domein. Daar wisselen we kennis en ervaring uit over laagdrempelige sport- en beweegactiviteiten voor kwetsbare groepen. Ook ondersteunen we initiatieven, zoals 'Only Friends Utrecht' van het WKZ Sportief (Wilhelmina Kinderziekenhuis), revalidatiecentrum De Hoogstraat en Harten voor Sport. Dit initiatief, ingericht als sportvereniging, brengt divers aanbod voor aangepast sporten op één locatie bij elkaar.
- Sport doet Meer: door middel van het netwerk Sport doet Meer stimuleren we sportverenigingen een rol te nemen in het sport- en beweegaanbod voor kwetsbare groepen, waaronder mensen met een psychische beperking en chronisch zieken. Cursussen zoals de maatschappelijke sportcoach kunnen sportkader en vrijwilligers hierbij ondersteunen.
- Beweegmaatjes: we vergroten het aantal beweegmaatjes die hulp bieden bij bewegen en sporten. In 2016 loopt een pilot om de inzet van beweegmaatjes voor mensen met een beperking te onderzoeken. Uitbreiding van het aantal beweegmaatjes zoeken we o.a. bij studenten van het ROC. [stadsgesprek](#). Nieuwe beweegmaatjes krijgen begeleiding.
- Kwetsbare bewoners als sportvrijwilliger: VSU en Harten voor Sport voeren in 2016 een pilot uit die gaat over de inzet van sociaal kwetsbare bewoners als vrijwilligers bij sportverenigingen. Zij onderzoeken o.a. in samenwerking met de Buurtteams welk vrijwilligerswerk geschikt is voor kwetsbare mensen, en wat verenigingen te bieden hebben. Op basis van de resultaten van de pilot gaan we de vrijwillige inzet de komende jaren verhogen.
- Betaalbaar sportaanbod: voor mensen met een beperking is sporten soms (te) duur. De U-pas geeft korting op veel sportactiviteiten, maar deze korting geldt per definitie alleen voor houders van de U-pas. Ook de kosten van het vervoer naar een sportactiviteit kunnen voor sporters met een beperking een belemmering zijn. Een eenvoudige oplossing is er niet. We streven naar sportaanbod in de buurt.

En we onderzoeken met onze partners wat andere gemeenten doen om sporten betaalbaar en bereikbaar te maken voor mensen met een beperking.

- Sport op Maat: in het netwerk Utrecht Sport op Maat zijn zorg-, onderwijs- en sportorganisaties georganiseerd met als doel de sportparticipatie van mensen met een beperking in Utrecht te verhogen. We continueren de ondersteuning van dit netwerk.
- Inzet sportprofessionals: we continueren de beweegmakelaars en buurtsportcoaches in dienst van Harten voor Sport. Ook de combinatiefunctionarissen Special Heroes in het speciaal onderwijs en de consultant aangepast sporten blijven. Zij werken aan een groter laagdrempelig aanbod van sporten en bewegen voor kwetsbare bewoners. In Overvecht voeren we in het kader van de 'Versnelling' extra sport- en beweegactiviteiten uit.
- Beweeg- en vitaliteitsmakelaar: de beweeg- en vitaliteitsmakelaar richt zich op bewegen, voeding en ontspanning en ondersteunt kinderen en volwassenen bij het aanleren van een gezonde leefstijl. De pilot die in Overvecht is gestart, wordt als onderdeel van de 'Versnelling' voortgezet. In Zuid starten we een pilot.
- Buurtsportclub: bij de buurtsportclub kunnen buurtbewoners voor een klein bedrag meedoen aan laagdrempelige sport- en beweegactiviteiten. We evalueren de buurtsportclub en werken aan de verdere ontwikkeling.
- Anders georganiseerd en ongeorganiseerd sporten heeft een groot aandeel onder sporters. Hier liggen aanknopingspunten om nieuwe doelgroepen te bereiken vanwege het informele en laagdrempelige karakter van deze vormen van sport.
- Ouderen: ouderen zullen eerder gaan bewegen en sporten als er aanbod is op plekken waar zij toch al komen. Bijvoorbeeld de bibliotheek en de dagondersteuning. We intensiveren de gesprekken met partners over beweegactiviteiten op deze ontmoetingsplekken en het promoten van al bestaand aanbod. We bekijken ook de mogelijkheden die denksporten bieden voor ouderen die (vooralsnog) minder zin hebben in bewegen. We sluiten aan bij de Stedelijke Ouderen Agenda en het netwerk Samen in de Stad. We zien kansen voor interventies op het gebied van valpreventie, functionele training ouderen (FTO), trainingen in samenwerking met gezondheidscentra en één aanpak voor thuiswonende ouderen.
- Vluchtelingen: in lijn met het gemeentelijk beleid om vluchtelingen vanaf dag één mee te laten doen in onze samenleving, brengen we het regulier sportaanbod bij vluchtelingen onder de aandacht. We zetten het netwerk van sport in om vluchtelingen bij sportverenigingen en sportactiviteiten te betrekken als deelnemer en/of als vrijwilliger.

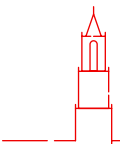

1.6 Sportende jeugd, gezonde jeugd

Van de Utrechtse kinderen in de groepen 7 en 8 is 84 procent lid van een sportvereniging. Een mooi getal. Want sport is belangrijk voor gezond opgroeien. Maar de verschillen tussen de wijken zijn groot – met percentages die variëren van 95 procent (Oost) tot 75 procent (Noordwest), Zuidwest (67 procent) en Overvecht (63 procent). Kinderen uit gezinnen van niet westerse afkomst (met name de meisjes), kinderen uit gezinnen met lage inkomens, en kinderen met een beperking of chronische ziekte sporten minder dan andere kinderen. Vergelijkbare verschillen zien we bij het behalen van zwemdiploma's. In Overvecht werd van 2014 op 2015 een daling van het lidmaatschap van sportverenigingen genoteerd van 71 naar 63 procent. Deze daling is in onderzoek.

Onder jongeren tussen 12 en 16 jaar neemt de deelname aan sporten en bewegen af. Jongeren zeggen op bij hun vereniging en/of gaan minder bewegen omdat ze druk zijn met school, een bijbaan of uitgaan. Daarnaast zijn jongeren op zoek naar activiteiten die beter aansluiten bij hun wensen en behoeften. Behalve leeftijd spelen ook opleiding, etnische achtergrond en geslacht een rol bij de sportdeelname. Jongeren uit gezinnen met een lager inkomen, leerlingen op het vmbo en meisjes van niet-westerse afkomst zijn minder vaak lid van een sportvereniging dan andere jongeren. De uitval is in deze groepen ook groter, wat de verschillen versterkt. Het is niet eenvoudig om de sportdeelname onder jongeren te vergroten. Dit komt doordat de redenen voor jongeren om minder of niet meer te sporten voor hen zwaar wegen. Toch vinden we het belangrijk dat zoveel mogelijk jongeren sporten, vooral jongeren uit de genoemde groepen. Sportdeelname versterkt hun eigenwaarde, geeft hen het gevoel dat ze 'erbij horen', en kan zo segregatie en radicalisering voorkomen.

Harten voor Sport heeft met het programma Sport en Bewegen in de Buurt geïnvesteerd in kennismaking van kinderen en jongeren met sport en talentontwikkeling. Onderdeel daarvan waren activiteiten op de streetsport courts, het opzetten van buurtsportclubs (laagdrempelig aanbod in de wijk) en sportclinics onder en na schooltijd door combinatiefunctionarissen.

Ambitie

Toename van duurzame deelname aan bewegen en sporten onder kwetsbare kinderen. Als volgt gespecificeerd:

Sportdeelname Utrechtse kinderen groep 7 en 8:	van 84 naar 85 procent.
Sportdeelname Overvecht groepen 7 en 8:	van 63 naar 71 procent.
Sportdeelname Noordwest groepen 7 en 8:	van 75 naar 76 procent.
Sportdeelname Zuidwest groepen 7 en 8:	van 67 naar 71 procent.

Dit gaan we doen:

- Combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches: we continueren de bestaande inzet van combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches waarbij we inspelen op de ontwikkelingen en vraag in de wijken. Ook het werken in wijk sportteams zetten we voort. Sportstimulering combineren we met aandacht voor een gezonde leefstijl, 'vreedzame wijk' en het betrekken van ouders bij hun sportende kinderen. Binnen de G4 (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht) stemmen we af over succesvolle projecten.
- Leerlijn: we ontwikkelen een 'Leerlijn Sportief Vermogen' om bestaande activiteiten te verdiepen en beter aan te sluiten bij de kerndoelen van het onderwijs.
- Kaderontwikkeling: de instroom van kwetsbare kinderen in een sportvereniging of sportinstelling vraagt om ontwikkeling van kader. [stadsgesprek](#) Samen met de VSU en Harten voor Sport maken we een plan voor bijscholing en ondersteuning van kader, zodat de kinderen goede begeleiding krijgen. We zoeken hierbij samenwerking met de door ons gecontracteerde zorgaanbieders en denken na over het inzetten van een sportpedagoog.
- Wijkprofielen: we introduceren het werken met wijk- en buurtprofielen waarin de vraag per wijk/buurt omschreven staat, zodat vraag en aanbod beter afgestemd kunnen worden.
- Buurtsportclub: we evalueren de buurtsportclub (laagdrempelig sport- en beweegaanbod van sportaanbieders uit de buurt) en werken aan de verdere ontwikkeling ervan. [stadsgesprek](#)
- Jeugdsportfonds: we geven het Jeugdsportfonds financiële ondersteuning om kinderen met een U-pas van sportkleding en sport materialen te voorzien.
- Zwemmen: we onderzoeken samen met Onderwijs en Volksgezondheid hoe we de zwemvaardigheid in de achterstandswijken kunnen verhogen.

- Sport voor jongeren: Harten voor Sport en de VSU maken gezamenlijk met jongeren, (studenten)sportverenigingen en stedelijke partners zoals Stichting JoU, een plan van aanpak om sportaanbod op maat te ontwikkelen en te realiseren. Aandachtspunten hierbij zijn het professionaliseren van begeleiders/trainers als rolmodel voor jongeren, [stadsgesprek](#) het gebruik van sociale media en het meedoen van meisjes. Het plan omvat ook kinderen uit groep 7 en 8. [stadsgesprek](#)
- Monitoring: we zoeken samen met Volksgezondheid en het Mulier Instituut naar een geschikte indicator om de sportdeelname van jongeren te monitoren. Hierbij betrekken we de onderwijsinstellingen in de stad. [stadsgesprek](#)
- Onderwijsinstellingen: zijn voor ons belangrijke partners. Studenten doen via stages werkervaring op en leveren daarmee een bijdrage aan de uitvoering van ons sportbeleid.

1.7 Sport en re-integratie

De sport- en beweegsector kan een bijdrage leveren aan het in beweging brengen van mensen zonder werk of zinvolle dagbesteding. Sportverenigingen kunnen bijvoorbeeld werkervaringsplekken bieden, die voor de betrokken mensen een opstapje bieden naar een baan. We kennen in Utrecht al enkele voorbeelden van projecten in deze sfeer:

- Bewegen Werkt!: mensen die begeleid wonen, werken aan verbetering van hun conditie, leefstijl, mentale belasting, persoonlijke leerdoelen en werknemersvaardigheden;
- Sport netwerk(t): de sportclub is een vindplaats voor stages en werkervaringsplaatsen bij ondernemers die zijn verbonden aan de sportclub;
- FC Utrecht Trainee Cup: jongeren worden door voetbaltraining en een werkervaringstraject voorbereid op de arbeidsmarkt;
- Trainerskracht: een project om risicojongeren op te leiden tot voetbaltrainer.

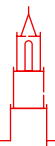

Ambitie

De kracht van sport wordt beter benut voor de re-integratie van mensen zonder werk.

Dit gaan we doen:

- Re-integratie: we maken voor sportverenigingen inzichtelijk welke mogelijkheden er zijn om sport en re-integratie te verbinden. Denk aan subsidies en de mogelijkheden van social return. [stadsgesprek](#) Dit doen we samen met Werk en Inkomen, de uitvoeringsorganisatie voor de werknemersverzekeringen (UWV) en de Social Impact Factory.
- 'Bureau voor de Sport': we onderzoeken de haalbaarheid van een (mogelijk regionaal) 'Bureau voor de Sport'. [stadsgesprek](#) Met dit 'bureau' hebben we een netwerk voor ogen waarin kennis en informatie worden gedeeld en zo drempels voor initiatieven worden verlaagd. Dit netwerk kan voor sportverenigingen of andere initiatiefnemers fungeren als aanspreekpunt voor vragen, als zij activiteiten willen starten op het gebied van zinvolle dagbesteding of re-integratie. Het kan ook de vraagbaak zijn voor professionals die mensen willen toeleiden naar sportverenigingen. We onderzoeken samen met Werk en Inkomen, VSU en Harten voor Sport hoe we dit kunnen vormgeven.
- Sportverenigingen: we ondersteunen, ook in samenwerking met Werk en Inkomen, vitale verenigingen die zich maatschappelijk inzetten door werkervaringsplekken te bieden.
- Fit en Gezond: Werk en Inkomen organiseert twee keer per jaar werkcontactdagen voor werkzoekenden die ondersteuning nodig hebben, willen ze aan het werk kunnen komen. Indigo en Harten voor Sport vullen dit aan met 'Fit en Gezond', waarbij bewustwording over gezondheid (voeding en beweging) centraal staat. Een betere gezondheid verhoogt de kansen op werk.

2. Accommodaties

2.1 Inleiding

- In 2030 telt Utrecht naar verwachting 400.000 inwoners, tegen 340.000 inwoners in 2016. In dit hoofdstuk gaan we in op de vraag wat deze bevolkingsgroei betekent voor de sportaccommodaties in de stad. Er ligt een onderzoek van het Mulier Instituut naar de ruimtebehoefte van de veldsporten; [Ruimte voor sport in Utrecht 2016-2035](#), er is een Meerjaren Huisvestingsplan Binnensport en een zwemvisie in ontwikkeling. Dit zijn bouwstenen voor het beantwoorden van de vraag.

Van het sportbudget is 90 procent bestemd voor het in stand houden van de sportaccommodaties. Van de circa €100 voor sport per inwoner gaat dus €90 naar accommodaties. In de toekomst willen we het voorzieningenniveau op peil houden. Daarnaast streven we naar een efficiënter gebruik van accommodaties door het verhogen van de bezettingsgraad, het stimuleren van multifunctioneel gebruik, een tarievenbeleid dat 'verleidt' tot efficiënter gebruik, en het bieden van ruimte voor zelfbeheer van accommodaties. Uitgangspunt is dat de opbrengst van efficiënter gebruik binnen de sportbegroting wordt ingezet.

2.2 Capaciteit en efficiënt gebruik

2.2.1 Capaciteit: vraag en aanbod nu en in de toekomst

Binnensport

Utrecht heeft een jonge, hoog opgeleide bevolking met een tamelijk hoge sportparticipatie. Als we uitgaan van de norm van één sporthal per 15.000 inwoners zou er nu al een tekort van twee sporthallen zijn, dat oploopt tot een tekort van maximaal zes hallen in 2030. De wijken met het laagste aantal vierkante meters binnensportaccommodatie per inwoner zijn Noordoost, West en Binnenstad. In deze wijken zijn alleen gymzalen beschikbaar. Ruimte voor extra sporthallen zoeken we in of nabij de gebieden waar de komende jaren (woningbouw) plaatsvinden zoals de Merwedekanaalzone/Stationsgebied en mogelijk de Cartesiusdriehoek.

De gemeente moet zorgen voor voldoende accommodatie voor het beweegonderwijs in het primair en het voortgezet onderwijs. Dit is geregeld in de verordening onderwijshuisvesting. Gegeven de groei van het aantal 4-18 jarigen, zal ook de zaalcapaciteit moeten groeien. Zaalcapaciteit die bovendien binnen een vastgestelde afstand van de school beschikbaar moet zijn. We gaan de voor het onderwijs nodige zaalcapaciteit zoveel mogelijk clusteren in sporthallen. 's Avonds en in de weekenden kunnen die worden gebruikt door sportverenigingen en anders georganiseerde sporters. Zo slaan we twee vliegen in één klap: er hoeft maar één keer geïnvesteerd te worden en deze accommodaties kunnen goed gebruikt worden over de hele dag.

Veldsport

Voor de veldsporten is de komende jaren extra ruimte nodig. De verwachting is dat dit vooral in de omgeving van de Merwedekanaalzone (sportpark Nieuw Welgelegen), de oostkant van de stad (Maarschalkerweerd en omgeving) en Leidsche Rijn het geval zal zijn. De sportparken daar kennen al een hoge bezetting; verenigingen hebben wachtlijsten, terwijl er nauwelijks ruimte is voor uitbreiding. We zoeken in het binnenstedelijk gebied naar creatieve oplossingen voor de extra ruimtebehoefte. Een voorbeeld hiervan is het initiatief van sportvereniging Zwaluwen om velden aan te leggen op daken in het stationsgebied zoals de parkeergarage van de Jaarbeurs.

De resultaten van de in het voorjaar van 2016 geactualiseerde prognose van het Mulier Instituut worden met de netwerken voetbal, hockey en tennis besproken.

Voetbal

Voor voetbal heeft het Mulier Instituut berekend dat er, op de schaal van de stad, een klein overschot is aan wedstrijdvelden. In de jaren tot 2035 zou er een tekort kunnen ontstaan van vijf velden. Het aantal trainingsvelden is anno 2016 onvoldoende (twee velden tekort bij optimale stedelijke verdeling). Dit tekort loopt op tot zeven velden in 2020. Deze berekeningen zijn gebaseerd op de bevolkingsgroei. Als we zouden kijken naar de ledenontwikkeling van de afgelopen jaren zou de behoefte aan extra velden nog groter zijn. Toch is er nu op stedelijk niveau nog ruimte voor voetbal om te groeien. Het stedelijk bezettingspercentage van de voetbalvelden op zondagen ligt rond 30 procent. Ook de trainingscapaciteit wordt op sommige parken niet optimaal benut. Daarnaast zijn er grote verschillen in bezetting tussen sportparken en tussen wijken. Belangrijk is tot een optimaal gebruik van de sportparken te komen waarbij zoveel mogelijk Utrechters in hun eigen omgeving kunnen sporten. Conclusie: het is mogelijk en nodig om bestaande sportparken efficiënter te gebruiken.

Hockey

Hockey heeft de laatste jaren een hoge vlucht genomen. Alle hockeyverenigingen in Utrecht hebben wachtlijsten. Verdere intensivering van het gebruik van de huidige velden is maar beperkt mogelijk. In 2015 zijn twee nieuwe Utrechtse hockeyverenigingen opgericht. De nieuwe verenigingen kunnen nu al niet alle aangemelde kinderen een plek geven. In 2016 zijn twee nieuwe velden opgeleverd in Leidsche Rijn voor HC Rijnvliet. Hockeyvereniging UNO heeft geen eigen velden; het is de bedoeling dat UNO vanaf september 2016 gebruik maakt van de velden van sportcentrum Olympos. De nieuwe verenigingen zullen naar verwachting flink doorgroeien. De berekeningen van het Mulier Instituut laten een verwacht tekort zien van vijf tot acht hockeyvelden in 2020; vijf gebaseerd op de bevolkingsprognose, acht gebaseerd op de ledenontwikkeling. In de jaren tot 2035 zou, ook op basis van alleen de bevolkingsgroei, een uitbreiding met acht hockeyvelden realistisch zijn.

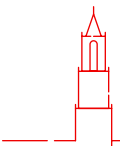
In de Ruimtelijke Strategie staat dat we zoeken naar ruimte voor minimaal één nieuw hockey complex.

Tennis

Tennis laat een tegengestelde ontwikkeling zien. Tussen 2010 en 2015 is, bij een bevolkingsgroei van negen procent, het aantal tennissers met twee procent afgenomen. Als deze trend doorzet, is er in 2020 op het niveau van de stad een klein overschot van vijf banen. Er zijn echter grote verschillen tussen verenigingen. Bij enkele verenigingen groeit het tekort aan banen, terwijl andere verenigingen kampen met een ledentekort.

Anders georganiseerde en ongeorganiseerde sport

Een trend van de laatste decennia is de groei van het aantal ongeorganiseerde en anders georganiseerde sporters. Dit komt o.a. tot uiting in de toenemende populariteit van het banenzwemmen. Voor de zwembaden verwachten we de toenemende vraag te kunnen opvangen met het beschikbare zwemwater. In de programmering van de zwembaden streven we naar meer ruimte voor banenzwemmen.

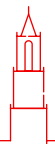

Ambities

- Geen – of kortere – wachtlijsten bij sportverenigingen.
- Ruimte voor de groeiende vraag naar sportaccommodaties die samenhangt met de groei van de stad, door efficiënter gebruik en (waar nodig en mogelijk) uitbreiding van accommodaties.

Dit gaan we doen:

- Samen met de sport: we betrekken sportverenigingen bij gebiedsontwikkelingen in de stad om samen te zoeken naar oplossingen voor de groeiende vraag naar sport.
- Binnensport (1): we vertalen de groei van de stad in benodigde capaciteit voor de binnensport in en rond de gebieden waar de bevolkingsgroei plaatsvindt. Daar waar mogelijk in samenwerking met particuliere initiatieven.
- Binnensport (2): bij toekomstige uitbreiding van scholen onderzoeken wij de mogelijkheid om, gekoppeld daaraan, de capaciteit voor de binnensport uit te breiden. Bij voorkeur in combinatie met / nabijheid van een sportpark. [stadsgesprek](#)
- Binnensport (3): in 2018 komt de nieuwe sporthal Loevenhoutsedijk beschikbaar.
- Veldsport in de winter: ondanks de beschikbaarheid van drie blaashallen en de Sportbox is de vraag naar zaalcapaciteit voor hockey in de wintermaanden nog steeds actueel. Steeds meer teams willen meedoen aan de regionale wintercompetitie in de zaal. Samen met de hockeyverenigingen, maar ook andere sportverenigingen blijven we zoeken naar oplossingen. (Dit is een actie uit het meerjaren huisvestingsplan binnensport.)
- Veldsport (1): we 'vertalen' de groei van de stad in benodigde capaciteit voor de buitensport en onderzoeken oplossingsrichtingen, zoals de omzetting van natuurgras naar kunstgras en extra velden in en rond de gebieden waar de bevolkingsgroei plaatsvindt.
- Veldsport (2): we bespreken de analyse van het Mulier Instituut in de VSU-netwerken voetbal, hockey en tennis – met deelname van de studentensport. [stadsgesprek](#)
- Veldsport (3): we realiseren extra capaciteit voor hockey door samenwerking met gemeenten in de regio, niet-gemeentelijke sportaanbieders, zoals Olympos, en private partijen, zoals de Jaarbeurs. Basis hiervoor is regionaal onderzoek van het Mulier Instituut, uitgevoerd in samenwerking met de hockeybond KNHB en de regiogemeenten. [stadsgesprek](#)
- Zwemmen: in de zwembaden verruimen we de mogelijkheden voor individueel sporten, met name het banenzwemmen.
- Bij de Voorjaarsnota 2017 presenteren we een plan van aanpak voor extra ruimte voor de binnensport en de buitensport, inclusief een financiële paragraaf en gekoppeld aan de groei van de stad.

2.2.2 Samenwerking met niet-gemeentelijke exploitanten en andere gemeenten

Een groeiend aantal (zakelijke) aanbieders betreedt de 'markt' van sport-accommodaties. Beperkte dit zich vroeger tot voornamelijk fitnesscentra en maneges, tegenwoordig zetten commerciële ondernemers sporten als paddle en five aside voetbal in de markt. Daarnaast hebben ook sportverenigingen belangstelling voor nieuwe sporten. Er zijn jonge ondernemers die urban sports een plek willen geven. Zoals The Sportbox in Zuilen met bossabal, indoor beachvolleybal en streetball. En KW4 aan de Koningin Wilhelminalaan met een skatehal en een boulderhal. Zij dragen bij aan de grote diversiteit van het sportaanbod in Utrecht. Maar ze zijn vaak afhankelijk van accommodaties die tijdelijk beschikbaar zijn.

Ook exploitanten van andere niet-gemeentelijke accommodaties vragen om samenwerking met de gemeente. Denk aan studentensportcentrum Olympos, de geprivatiseerde tennisverenigingen en schaatsbaan Vechtsebanen. Bijzondere aandacht krijgt de samenwerking met de studentensportraad, Universiteit Utrecht, Hogeschool Utrecht en het Utrecht Science Park.

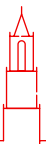
Samenwerken doen we waar nodig ook met de gemeenten in onze regio (de U10) en de grote steden Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Eindhoven (G5). Hier staat uitwisseling van kennis centraal.

Ambitie

Waar mogelijk pakken we kansen en bieden we ruimte voor nieuwe ontwikkelingen in niet-gemeentelijke accommodaties.

Dit gaan we doen:

- Platform: we organiseren een platform voor alle Utrechtse sportaanbieders, dat een of twee keer per jaar bijeenkomt om de samenwerking te optimaliseren en kansen te verzilveren.
- U10 en G5: we zetten de kennisuitwisseling in U10 en G5-verband voort.
- We zoeken naar samenwerkingsmogelijkheden met Olympos op het gebied van accommodatiegebruik.
- We ondersteunen waar mogelijk creatieve sportruimte zoals de sporthallen KW4 en de Sportbox.

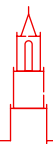
2.2.3 Efficiënt gebruik van accommodaties

Het gebruik van de accommodaties voor veld- en zaalsport verschilt sterk van accommodatie tot accommodatie. De sportparken in Leidsche Rijn en de oostkant van de stad zijn optimaal bezet. Verenigingen hebben wachtlijsten. In andere wijken, vooral Overvecht en Zuilen-noord, is de bezetting veel lager. Sommige sporters die daar om de hoek wonen, sporten aan de andere kant van de stad. Dit heeft te maken met imago, de organisatiekracht van sportverenigingen en de verouderde staat van sommige accommodaties.

Volgens de koers in het Meerjaren Huisvestingsplan Veldsport 2014 – 2020 en de eindrapportage van de Taskforce Sport streven we naar een efficiënter gebruik van sportvelden. Door slimme herschikking kan het gebruik van onderbenutte sportparken worden verhoogd en kunnen andere parken worden ontlast. Parken met structurele overcapaciteit kunnen we compacter en multifunctioneler maken

of – deels – afstoten. Hierbij moeten we bedenken dat verhuizing van een vereniging naar een ander sportpark vaak een langdurig traject is. Budget om zo'n proces te versnellen (voor frictiekosten, aankoop van verenigingseigendom en begeleiding) ontbreekt. Ook de middelen voor het omzetten van grasvelden in kunstgrasvelden zijn beperkt.

De gemeente heeft vijftien sporthallen, acht sportzalen en 45 gymlokalen in eigendom. Op weekdagen worden die intensief gebruikt door scholen. Op avonden en in de weekenden zijn ze beschikbaar voor trainingen en wedstrijden van verenigingen en voor anders georganiseerde sport. De bezettingsgraad wisselt per wijk, per dag in de week, en per maand. De gemiddelde bezetting van de hallen en zalen is 46 procent. Bij de sporthallen zien we een piek van 93 procent in de wintermaanden.

Ambities

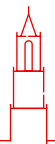
- Een beter gebruik van sportvelden door te focussen op sportparken met een lage bezetting, en door uitbreiding van de zondagcompetitie voor de jeugd bij voetbal en hockey.
- Een betere bezetting van de binnensportaccommodaties in de daluren, een betere spreiding van de bezetting over de stad en een betere bezetting van de sportzalen.

Dit gaan we doen bij de sportparken:

- Algemeen: we gaan er voor zorgen dat sportparken vaker worden gebruikt. Naast en samen met de sportverenigingen kunnen ze ruimte bieden voor anders georganiseerde sport, startpunt zijn voor looproutes en ruimte bieden aan nieuwe sporten.
- Focus: we besteden extra aandacht aan sportparken met een zeer lage bezetting. Vooral die sportparken waar fors in is geïnvesteerd en/of aantrekkelijk midden in de wijk gelegen zijn. Dit noemen we de focusstrategie. Voor de periode tot 2018 hebben we hiervoor drie parken aangewezen: Vechtzoom, Zuilen en Elinkwijk. Voor deze sportparken:
 - stellen we samen met de VSU een ontwikkelingsvisie op;
 - bieden we extra organisatorische ondersteuning (voorrang bij inzet van verenigingsondersteuners, buurtsportcoaches, beweegmakelaars);
 - verruimen we zo nodig de mogelijkheden van de bestemming;
 - verbeteren we de bereikbaarheid;
 - werven we nieuwe gebruikers, ook uit onderwijs, zorg, welzijn en bedrijfsleven;
 - stemmen we af met andere beleidsvelden; zo is sportpark Vechtzoom onderdeel van de 'versnelling' in Overvecht.
- Voetballen op zondag: samen met de VSU en de voetbalbond KNVB bevorderen we dat jeugdvoetbal voor een deel op zondagen wordt geprogrammeerd. We willen dat in 2020 50 procent van de F-pupillen en 30 procent van de E-pupillen structureel op zondag speelt. Daarnaast is langer spelen op zaterdag een optie.
- We blijven de bezetting van sportparken analyseren.
- We zoeken aansluiting bij innovaties die gecombineerd gebruik van velden mogelijk maken. [stadsgesprek](#)

Dit gaan we doen bij de binnensportaccommodaties:

- Zaalverdelingscriteria: we herijken de criteria voor de zaalverdeling. Een voorstel van de zaalverdelingscommissie wordt, naar aanleiding van de reacties van de sportverenigingen, aangepast. De invoering van de nieuwe criteria is een jaar uitgesteld, tot eind 2016, door ontwikkelingen rond sporthal Lunetten en sporthal Oudenrijn. De zaalverdeling voor het seizoen 2017-2018 zal volgens de nieuwe criteria plaatsvinden.
- We onderzoeken of we de reserveringstermijn voor binnensportaccommodaties kunnen verkorten.

2.2.4 Tarieven

De huidige tariefsystematiek voor sportaccommodaties is op onderdelen verouderd en versnipperd. De tarieven zijn historisch gegroeid. Anno 2016 is niet meer transparant waarom destijds voor deze systematiek is gekozen. Er is scheefgroei tussen de accommodatiesoorten. Ook betalen verenigingen die een zelfde soort accommodatie gebruiken verschillende tarieven. In november 2015 hebben we in een kick-off bijeenkomst met de sportverenigingen gepresenteerd hoe de huidige tarieven zijn opgebouwd voor binnensport- en buitensportaccommodaties en zwembaden.

Met de verenigingen hebben we gediscussieerd over knelpunten in de huidige systematiek en mogelijke oplossingen. Er is een klankbordgroep gevormd met vertegenwoordigers van diverse sporten - met een goede verdeling van binnensport, buitensport, zwemmen en de VSU. Deze klankbordgroep heeft de wijzigingsvoorstellen van de gemeente getoetst en ideeën aangedragen. Deze voorstellen en ideeën zijn vertaald in uitgangspunten voor een nieuw tarievenbeleid. De uitgangspunten dragen bij aan de volgende doelen:

- het stimuleren van efficiënt gebruik;
- inzicht bieden in de werkelijke kosten;
- een meer rechtvaardige verdeling van gemeentelijke middelen (harmonisatie);
- ruimte voor topsportbeoefening;
- ruimte voor initiatieven van gebruikers om meer eigenaarschap en ondernemerschap te ontwikkelen in combinatie met het gebruik of beheer van de sportaccommodaties.

In mei 2016 is de concept-notitie met beleidsuitgangspunten verstuurd naar de commissie Mens & Samenleving en aan de verenigingen en overige gebruikers van de sportaccommodaties. Er zijn inloopspreekuren georganiseerd om vragen over deze uitgangspunten te beantwoorden. De concept tarieven die volgens deze uitgangspunten zijn berekend, zijn in september 2016 bekend gemaakt. De gebruikers van sportaccommodaties kunnen nu berekenen wat dit financieel voor hen betekent. Aanpassing van de tarieven zal in redelijkheid worden doorgevoerd met aandacht voor de financiële draagkracht van de betrokken verenigingen.

Ambitie

Een eenvoudig, transparant en flexibel tarievenbeleid voor sportaccommodaties.

Dit gaan we doen:

- Vaststelling tarievenbeleid: we zorgen ervoor dat het college van B en W en de gemeenteraad het nieuwe tarievenbeleid met de tarieventabel in het eerste kwartaal van 2017 kunnen vaststellen.
- Invoering: het nieuwe systeem wordt ingevoerd per augustus 2017 voor de sporten met een sportseizoen tussen september en juni, en per januari 2018 voor de sporten met een sportseizoen per kalenderjaar.
- We zullen tussentijds monitoren of er nog effecten in beeld komen die niet vooraf voorzien waren. Medio 2019 zal het nieuwe tariefensysteem geëvalueerd worden.

2.2.5 Roeiwater

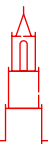
Roeien is een sport die hoort bij studentensteden. De drie Utrechtse roeiverenigingen (samen ruim 2000 roeiers), maken zich grote zorgen over het voortbestaan van de roeisport in Utrecht. Het dagelijks trainingswater op het Merwedekanaal wordt meer en meer gebruikt door anderen. Toekomstige ontwikkelingen zoals havens en vaarrondjes zullen trainen op het kanaal steeds moeilijker maken. De Utrechtse situatie is uniek: het is het drukste, smalste en kortste trainingswater voor de roeisport in Nederland, terwijl Utrecht relatief veel roeiers telt. In januari 2016 hebben we in een 'plein' bijeenkomst alle belangen in beeld gebracht.

Ambitie:

Een duurzame oplossing voor de roeisport in nauwe samenwerking met de roeiverenigingen en andere gebruikers van het Merwedekanaal.

Dit gaan we doen:

- We reageren op motie [M2015/130](#) van de gemeenteraad met de input die is opgehaald in de genoemde 'plein' bijeenkomst.
- Om de roeimogelijkheden in stand te houden of te vergroten lopen er verschillende onderzoeken naar een mogelijke nieuwe roeibaan in Utrecht. Bijvoorbeeld een onderzoek van de Universiteit Utrecht.
- Voor dagelijks trainen blijft het Merwedekanaal nodig. Daarom krijgt roeien een plaats in de nieuwe structuurvisie Merwedekanaal en de ontwikkeling van het stationsgebied.

2.3 Ruimte voor zelfbeheer en ondernemerschap van verenigingen

Zowel bij sportverenigingen als in de politiek leeft de behoefte om mogelijkheden van zelfbeheer en medebeheer te verkennen. Op enkele sportaccommodaties wordt al geoefend met zelfbeheer of medebeheer. Per augustus 2016 is het beheer van sporthal Lunetten overgedragen aan twee basketbalverenigingen voor een pilotperiode van vier jaar.

Samen met de VSU en de verenigingen onderzoeken we de mogelijkheden voor multifunctioneel gebruik van verenigingsaccommodaties op de sportparken. Met als mogelijke uitkomst een 'buurthuis van de toekomst': een plek in de buurt waar diverse maatschappelijke activiteiten samen komen en mensen elkaar weten te vinden. De VSU informeert de verenigingen in 2016 over de hiervoor beschikbare geldstromen, de belemmeringen die er zijn, en de procedures die een vereniging moet doorlopen om multifunctioneel gebruik mogelijk te maken.

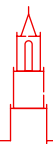

Ambitie:

Toename van medebeheer of zelfbeheer waar daaraan behoefte is en waar het kan.

Dit gaan we doen:

- Bestemming sportparken: we verruimen waar mogelijk de bestemming van sportparken, zodat deze ook voor andere maatschappelijke functies kunnen worden gebruikt. Dit doen we bij de reguliere actualisatie van bestemmingsplannen.
- Horeca: we inventariseren samen met de VSU en de verenigingen welke belemmeringen de horeca-regelgeving met zich meebrengt voor de ondersteunende horeca op sportaccommodaties. Met de G5 (de vier grote steden plus Eindhoven) en de U10 (de tien gemeenten van de regio Utrecht) zoeken we naar oplossingen.
- Sporthal in zelfbeheer: we monitoren de pilot met zelfbeheer van sporthal Lunetten. We kijken naar de bezetting, de klanttevredenheid en de maatschappelijke opbrengsten van de pilot. In de tweede helft van 2017 volgt een eerste evaluatie.
- Leidraad zelfbeheer: we ontwikkelen een leidraad annex handreiking voor gebruikers van sportaccommodaties die geïnteresseerd zijn in zelfbeheer of medebeheer. Met aandacht voor o.a. de voorwaarden voor zelfbeheer, waaronder de regels voor ondersteunende horeca. Voor de leidraad benutten we de ervaringen opgedaan met lopende zelfbeheerinitiatieven. We zoeken de maximale ruimte op binnen de geldende wet- en regelgeving.
- 'Ondernemerschap': we stimuleren ondernemerschap bij sportverenigingen door hen te laten zien welke vergoedingen en tariefkortingen mogelijk zijn, wanneer zij taken en verantwoordelijkheden van de gemeente overnemen.
- We onderzoeken of ook in de zomermaanden het beheer en de exploitatie van zwembad De Krommerijn aan de Stichting Exploitatie Zwembad De Krommerijn overgedragen kunnen worden.

2.4 Kwaliteit, toegankelijkheid en duurzaamheid van sportaccommodaties

Onze norm is dat de accommodaties voldoen aan de eisen van de sportbonden en NOC*NSF en breed inzetbaar zijn. De zwembaden voldoen aan het keurmerk Veilig en Schoon en daarmee aan de wettelijke vereisten voor zwembaden.

Het beleid voor de toegankelijkheid van openbare gebouwen ligt vast in de stedelijke Agenda 22. De Utrechtse zwembaden, sporthallen, sportzalen en gymzalen voldoen aan de richtlijnen voor toegankelijkheid uit het Bouwbesluit. Op toegankelijkutrecht.nl is de toegankelijkheid van genoemde sportaccommodaties in beeld gebracht. Daarnaast is er de app Sport Drempelvrij. Deze app is bedoeld om meer zicht te krijgen op belemmeringen die mensen met een beperking ervaren in bijvoorbeeld een sporthal of zwembad, als sporter, vrijwilliger of toeschouwer.

Het gemeentelijk duurzaamheidsbeleid is ook op de sportaccommodaties van toepassing.

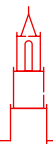

Ambitie:

We streven naar kwalitatief goede en duurzame sportaccommodaties, die ook voor mensen met een beperking goed toegankelijk zijn en die door ten minste 75 procent van de gebruikers met een voldoende worden beoordeeld.

Dit gaan we doen:

- Klanttevredenheid: de Utrechtse Vastgoed Organisatie ontwikkelt een standaardmeting voor klanttevredenheid. We maken duidelijk hoe we de klanttevredenheid meten. De uitkomsten presenteren we ook per wijk en per accommodatie. stadsgeprek.nl Zo weten we of een accommodatie aan de verwachtingen voldoet. De resultaten gebruiken we om verbeteringen te realiseren.
- Bij de tijd blijven: we gaan mee met de tijd en de ontwikkelingen in de sport. Zo is tegenwoordig in alle sporthallen wifi beschikbaar, zodat over uitslagen online gecommuniceerd kan worden.
- Extra kwaliteit: als een vereniging hogere kwaliteit wenst, kan dit in overleg en tegen betaling van de meerkosten worden geregeld. Een voorbeeld is de opwaardering van zand-hockeyvelden naar (semi)water-hockeyvelden.
- Onderhoud: we onderzoeken hoe we gebruikers meer kunnen betrekken bij de planning en het niveau van het onderhoud. stadsgeprek.nl (Dit raakt aan zelfbeheer en medebeheer, zie 2.3).
- Betere toegankelijkheid: op basis van een inventarisatie van Solgu (zie toegankelijkutrecht.nl) en de opbrengst van de app Sport Drempelvrij bepalen we welke verbetermaatregelen we bij het onderhoud van een accommodatie kunnen meenemen. Nieuwe accommodaties worden conform het Bouwbesluit gerealiseerd.
- Duurzaamheid: de Utrechtse Vastgoed Organisatie neemt in haar plannen duurzaamheidsmaatregelen op voor al het maatschappelijk vastgoed. In 2015 is onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor verdere verduurzaming van de zwembaden Den Hommel en De Kwakel. Voor Den Hommel ligt er een uitvoeringsplan.
- Gymzalen: in Overvecht worden twee gymzalen ontworpen volgens de BENG-norm (Bijna Energie Neutraal Gebouw). Vanaf eind 2020 moet alle nieuwbouw in Nederland aan deze norm voldoen.
- Subsidie: verenigingen met een eigen accommodatie kunnen via de VSU subsidie aanvragen voor verduurzaming van de accommodatie.

🏆 3. Topsport en talentontwikkeling

In de Sportvisie hebben we over topsport en talentontwikkeling geconstateerd dat Utrecht vooral goed is in het ondersteunen en begeleiden van jong talent. De mogelijkheden om talent te behouden, dat doorstoot naar de top, zijn beperkt - ook door de relatief bescheiden middelen die de stad beschikbaar heeft voor topsport. Vandaar dat Utrecht zich het beste kan profileren als talentenstad. Binnen de mogelijkheden blijven we topsport in de stad faciliteren. Het creëren van een goed klimaat voor topsporters en topsporttalenten vereist samenwerking met onze topsport-partners in de stad en het bedrijfsleven.

Feiten en cijfers over topsport en talentontwikkeling in Utrecht:

In de stad wonen en/of sporten circa 165 topsporters en talenten met NOC*NSF-status. Utrecht is de vestigingsplaats van het Nationaal Topsport Centrum Waterpolo en het Nationaal Hockey Centrum. De stad telt drie Regionale Talent Centra (RTC): voor schaatsen, roeien en basketbal. Een RTC voor judo en voor waterpolo zijn in ontwikkeling. De Vereniging Sport Utrecht kent een topsportplatform, waarbij 15 topsportverenigingen zijn aangesloten.

Ondersteuning topsportverenigingen

Volgens het kernsportbeleid (2012-2015) ondersteunde de gemeente vijf sporten: atletiek, hockey, roeien, waterpolo en wielrennen. De kernsportevaluatie in 2015 wees uit dat de keuze voor vaste kernsporten niet meer past bij de huidige dynamiek van de Utrechtse sportwereld. Daarom verleggen we de focus naar topsport-verenigingen. Dit zijn verenigingen die extra voorzieningen bieden voor talent-ontwikkeling en topsport. Met deze nieuwe focus scheppen we meer ruimte voor deze verenigingen en voor nieuwe topsportinitiatieven in de stad.

We stimuleren topsportverenigingen om samen te werken. Een mooi voorbeeld is de Topsportcorridor Utrecht Oost: een initiatief van een aantal topsport-verenigingen aan de oostkant van de stad (waaronder UZSC, Kampong, Hellas en FC Utrecht) in samenwerking met belangrijke partners als Universiteit Utrecht, Hogeschool Utrecht, Utrecht Science Park en het bedrijfsleven.

Nationaal Topsport Centrum (NTC)

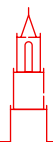
NOC*NSF verlegt het accent van het individueel ondersteunen van topsporters en toptalent naar ondersteuning in de vorm van programma's binnen topsportcentra. De topsportcentra bieden de mogelijkheid om opleiding, wonen en topsport met elkaar te combineren in dezelfde stad. Dit is een belangrijke voorwaarde voor topsporters om te kunnen excelleren.

We hebben in samenwerking met de Koninklijke Nederlandse Zwembond (KNZB) in 2009 het Nationaal Topsport Centrum (NTC) Waterpolo opgericht. Dit krijgt voor de dames A-selectie (nationale waterpoloselectie) en S-1 selectie (Jong Oranje) in periode 2012-2016 financiële ondersteuning van zowel NOC*NSF als de gemeente. In september 2016, na de Olympische zomerspelen in Rio de Janeiro, zal NOC*NSF bekendmaken of zij de financiële ondersteuning aan de NTC's voortzet. Als gemeente hebben we al besloten de ondersteuning voort te zetten, tenzij NOC*NSF met een ander besluit komt. In dat geval bekijken we de zaak opnieuw.

Het Nationaal Hockey Centrum (NHC) is sinds kort gevestigd in Utrecht en zal in 2017 verdere invulling krijgen. We maken met de Koninklijke Nederlandse Hockeybond (KNHB) afspraken over gezamenlijke financiële ondersteuning.

De vestiging van minimaal één NTC is voor NOC*NSF een belangrijke voorwaarde voor het toewijzen van Regionale Topsport Organisaties (RTO's, voorheen Olympisch Netwerk) aan gemeenten. Het NTC Waterpolo is daarom essentieel voor Utrecht om de Vereniging Sport Utrecht (VSU) als RTO in Midden Nederland te behouden. Als Regionale Topsport Organisatie krijgt VSU financiering van NOC*NSF voor de begeleiding van talenten en topsporters met een status. Als de kans zich voordoet om in onze stad een Centrum voor Topsport en Onderwijs (CTO) te realiseren, zullen we dit met onze partners onderzoeken.

Regionale Talent Centra (RTC)

In het beleid van NOC*NSF worden ook de Regionale Talent Centra een belangrijker bouwsteen voor de topsport. Daarom willen we de ontwikkeling van RTC's in Utrecht ondersteunen. Voorwaarden zijn dat een RTC van toegevoegde waarde is voor de sport en in samenwerking met één of meer topsportverenigingen tot stand komt.

Talentontwikkeling

De gemeente subsidieert de begeleiding van sportief talent, die uitgevoerd wordt door de VSU. Het gaat om talentvolle sporters die advisering op maat krijgen. Landelijk zien we een verschuiving van individuele ondersteuning en begeleiding naar programmatische ondersteuning. Op talentontwikkeling wordt met ingang van 2017 bezuinigd. Dit als gevolg van de bezuinigingsvoorstellen uit de Eindrapportage Taskforce. Om deze reden zullen we samen met de VSU keuzes moeten maken over de begeleiding van sportief talent in de komende jaren.

Topsporters als rolmodellen

Topsporters zijn een voorbeeld, bieden inspiratie en stimuleren anderen om te gaan sporten. Het project Toppers bij jou op School van de VSU is succesvol. Topsporters bezoeken basisscholen om kinderen te enthousiasmeren voor sport en te vertellen wat een topsportleven inhoudt als het gaat om gezond leven, eten en hard trainen. We zetten dit project voort. De VSU geeft het een nog steviger basis door samenwerking met Harten voor Sport en FC Utrecht Maatschappelijk.

Utrecht is trots op de prestaties van sporters die wonen en/of sporten in de stad. Sporters die een bijzondere prestatie leveren zetten we graag in het zonnetje, ook om hun voorbeeldrol voor inwoners te accentueren. Bij uitzonderlijke prestaties vindt een huldiging plaats. Jaarlijks vindt de uitreiking van de Utrechtse Sportprijzen plaats. De organisatie van de Sportprijs is in handen van de VSU – in opdracht van de gemeente.

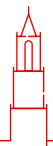

Ambitie

- Het topsportklimaat in Utrecht levert een positieve bijdrage aan de uitstraling van de stad en het profiel van Healthy Urban Living.
- Utrecht biedt een topsportklimaat en topsportinfrastructuur waarin topsporttalenten en topsporters zich kunnen ontwikkelen.
- Topsporttalenten en topsporters inspireren andere Utrechters om te gaan sporten.
- Samenwerking tussen sportverenigingen, sportorganisaties, bedrijven, onderwijsinstellingen en gemeente resulteert in een beter topsportklimaat. [stadsgesprek](#)

Dit gaan we doen:

- Topsportverenigingen: we laten de keuze voor kernsporten los. We focussen op topsportverenigingen die extra voorzieningen bieden voor talentontwikkeling en topsport - of hiervoor concrete ambities hebben. De VSU ondersteunt deze verenigingen. We stimuleren topsportverenigingen om samen te werken en kennis en faciliteiten te delen. Hierbij zullen we extra inzet plegen op de Topsportcorridor Oost. In het accommodatiebeleid geven we topsport meer aandacht. [stadsgesprek](#)
- Nationale en regionale centra: we streven naar minimaal twee NTC's en minimaal vier RTC's in de stad. In de periode 2017-2020 ondersteunen we het NTC Waterpolo en het NHC Hockey. De gemeente faciliteert de RTC's in de stad door mee te denken over samenwerkingsmogelijkheden, te helpen bij het oplossen van problemen en bij de lobby voor accreditaties. De VSU ondersteunt de RTC's.
- Ondersteuning topsporters en topsporttalenten: de VSU draagt als Regionale Topsport Organisatie (RTO) zorg voor de begeleiding van topsporttalenten en topsporters die een NOC*NSF status hebben en/of deelnemen aan programma's van een topsportvereniging, RTC of NTC, gevestigd in Utrecht.
- Onderwijs en huisvesting: in overleg met het voortgezet en vervolgonderwijs zoeken we naar (nog) betere afstemming tussen sport en onderwijs, zodat topsporttalenten school en sport goed kunnen combineren. Met de woningcorporaties Mitros, SSH en Socius onderzoeken we of voor topsporters meer huisvesting kan worden gerealiseerd.
- Podium: we continueren de jaarlijkse uitreiking van sportprijzen en het huldigenbeleid als podium waarop topsporters zich kunnen laten zien als inspirerend voorbeeld voor anderen.
- We blijven het belang van topsport en talentontwikkeling voor de stad uitdragen. Het gaat om de betekenis van topsport voor de breedtesport, de stedelijke economie, de nationale en internationale uitstraling van de stad en het profiel van Healthy Urban Living. [stadsgesprek](#) Dit doen we samen met partners in diverse samenwerkingsverbanden.

4. Evenementen

Sportevenementen zijn een middel om zoveel mogelijk Utrechters kennis te laten maken met sport. Daarom stimuleren wij de organisatie van evenementen, niet alleen met subsidies maar ook met kennis en het beschikbaar stellen van lokale netwerken. Jaarlijks vinden in Utrecht 20 tot 25 breedtesportevenementen plaats, gericht op kennismaking met het sportaanbod en de sportverenigingen. In 2015 was Utrecht het middelpunt van de internationale sportwereld met de start van de Tour de France. Het Grand Départ en de vele daarmee verbonden activiteiten waren een groot succes. Begin 2016 was Utrecht gaststad voor de beste schakers ter wereld tijdens het Tata Steel Chess Tournament 'On Tour' in het Utrechtse Spoorwegmuseum. Ook hieraan was een bijzonder side event verbonden: het Utrechtseschoolschaakkampioenschap.

EK vrouwenvoetbal en NK atletiek

In 2017 is Utrecht speelstad tijdens het Europees Kampioenschap voetbal voor vrouwen. Zondag 16 juli is de openingswedstrijd van het toernooi met de Oranje Leeuwinen in stadion Galgenwaard. In 2017 is Utrecht ook het strijdtoneel van het NK Atletiek, waar we 'onze eigen' Dafne Schippers aan de start verwachten.

Bij al deze evenementen organiseren we side events. Hierbij werken we samen met vele vrijwilligers en partners op het gebied van cultuur, onderwijs, volksgezondheid en economie. Samen streven we naar een programma dat aantrekkelijk is voor bezoekers en van toegevoegde waarde voor de stad. De gemeente neemt het initiatief om verenigingen en andere partners in een zo vroeg mogelijk stadium bij de organisatie te betrekken. [stadsgesprek](#)

Na het EK Vrouwenvoetbal in 2017 is de kalender van internationale sportevenementen in de komende jaren nog leeg. In 2016 consulteren we interne en externe partners over de vraag, op welke internationale (top)sportevenementen Utrecht zich zou moeten richten in de komende periode. De resultaten van deze consultatie deelt Utrecht met het samenwerkingsverband 'de Kracht van Sportevenementen'. Hierin werken vijf steden (de G4 plus Eindhoven), NOC*NSF en het ministerie van VWS samen bij de werving van internationale topsportevenementen voor Nederland. De consultatiefase wordt eind 2016 afgerond. De resultaten gebruiken we om een keuze te maken voor drie tot vijf evenementen. Voor deze evenementen voeren we een haalbaarheidsonderzoek uit en starten we eventueel een bidprocedure. In het haalbaarheidsonderzoek wordt rekening gehouden met het beschikbare budget voor evenementen, als ook de bereidheid van partners van de stad om hieraan bij te dragen. Indien een groter budget noodzakelijk is (zoals het geval was bij het Grand Départ), zullen incidenteel voorstellen daarvoor aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Jaarlijkse evenementen

Naast de (inter)nationale evenementen kent onze stad een mooie kalender van jaarlijkse (top)sportevenementen. Zoals de Singelloop, de Marathon, de Ronde van Midden Nederland en het Paasworsteltoernooi. Veel evenementen kennen een lange historie; we houden ze graag op de agenda. Afstemming is nodig voor een aantrekkelijk en evenwichtig aanbod van sportevenementen, gespreid over de stad en in de tijd. Hierover zijn we voortdurend in overleg met organisatoren en andere stakeholders. Met hen streven we ook naar het verhogen van de kwaliteit en het vergroten van de uitstraling van evenementen. We faciliteren dit door het platform Sportevenementen. [stadsgesprek](#)

Organisatoren hebben aangegeven, dat ze het aanvragen van een vergunning soms ingewikkeld en kostbaar vinden. Dit krijgt in de komende jaren extra aandacht. [stadsgesprek](#) Daarnaast maken we voor organisatoren inzichtelijk op welke subsidieregelingen ze een beroep kunnen doen. Informatie hierover zullen we samen met de VSU jaarlijks actualiseren en onder de aandacht brengen van (potentiële) organisatoren. [stadsgesprek](#)

Stadspromotie

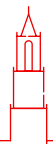
De sensatie van het Grand Départ van de Tour de France heeft veel betekend voor de promotie van Utrecht. We willen deze lijn doorzetten door het instellen van een Evenementenfonds. Dit zal bijdragen aan een meerjarige programmering van – bij het profiel van Utrecht passende – internationale publiekstrekkingen. Zo houden we de internationale exposure van de Tourstart vast en promoten we Utrecht als aantrekkelijke vestigingsplaats voor nieuwe bedrijven. Duurzaamheid en Healthy Urban Living zijn ook bij sportevenementen centrale thema's in de stadspromotie. Voor 2017 en 2018 is er voor sportevenementen € 200.000 per jaar beschikbaar. Daarnaast is er voor die jaren € 300.000 per jaar beschikbaar voor andersoortige evenementen. Over prolongatie van het Evenementenfonds na 2018 nemen we later een besluit. Onze ambitie is dat marktpartijen het fonds verdubbelen.

Ambitie

- Jaarlijks 20 tot 25 breedtesportevenementen in de stad.
- Vijf tot tien jaarlijks terugkerende topsportevenementen in de stad.
- In de periode 2017-2020 één tot drie (inter)nationale topsportevenementen in de stad.
- Meer Utrechters bewegen en sporten dankzij de stimulans die uitgaat van evenementen.

Dit gaan we doen

- Platform Sportevenementen: we continueren het platform voor organisatoren van sportevenementen, gericht op het vergroten van kennis, ervaring, afstemming en samenwerking.
- EK vrouwenvoetbal en NK atletiek 2017: we starten de voorbereiding van de organisatie van beide kampioenschappen en de side events, in samenwerking met partners, waaronder de VSU en Harten voor Sport.
- Acquisitie: we werven één tot drie grote (inter)nationale sportevenementen voor de komende jaren. Onder andere hiervoor blijven we deelnemen aan het landelijke netwerk Kracht van Sportevenementen.

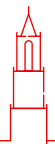
5. Financieel overzicht

De Sportnota bevat geen voorstellen voor grote begrotingswijzigingen. Op basis van de Voorjaarsnota wordt €200.000 aan het budget voor sportevenementen toegevoegd. We maken €50.000 per jaar vrij voor 'Sport doet Meer'. De mogelijke opbrengst van efficiënter gebruik van sportaccommodaties zetten we in binnen de begroting sport. Over de consequenties van de groei van de stad voor het aantal

sportvoorzieningen rapporteren we bij de Voorjaarsnota 2017. De verwachting is dat het stedelijke sportbudget van ongeveer €100 per inwoner ook op de lange termijn nodig is. Onderstaand overzicht loopt vooruit op de programmabegroting 2017. De genoemde bedragen zijn pas zeker, na vaststelling van de programmabegroting 2017.

ACCOMMODATIEBELEID	2017	2018	2019	2020
Lasten	EUR	EUR	EUR	EUR
Programmaged / Exploitatielasten	340.900	340.900	340.900	340.900
Vastgoed (belastingen, verzekeringen, kapitaallasten)	106.400	107.800	109.300	109.300
	447.300	448.700	450.200	450.200
Baten				
n.v.t.	-	-	-	-
Saldo	447.300	448.700	450.200	450.200

SPORTSTIMULERING	2017	2018	2019	2020
Lasten	EUR	EUR	EUR	EUR
- Programmaged / Exploitatielasten	1.741.300	1.741.300	1.741.300	1.741.300
- Vastgoed (belastingen, verzekeringen, kapitaallasten)	1.700	1.700	1.700	1.700
	1.743.000	1.743.000	1.743.000	1.743.000
Baten	EUR	EUR	EUR	EUR
- n.v.t.	-	-	-	-
Saldo	1.743.000	1.743.000	1.743.000	1.743.000

TOPSPORT- EN TALENTONTWIKKELING	2017	2018	2019	2020
Lasten	EUR	EUR	EUR	EUR
- Programmaged / Exploitatielasten	201.300	201.300	208.300	208.300
	201.300	201.300	208.300	208.300
Baten	EUR	EUR	EUR	EUR
- n.v.t.	-	-	-	-
Saldo	201.300	201.300	208.300	208.300

SPORTEVENEMENTEN	2017 *	2018 *	2019	2020
Lasten	EUR	EUR	EUR	EUR
- Programmaged / Exploitatielasten	471.100	471.100	271.100	271.100
	471.100	471.100	271.100	271.100
Baten				
- n.v.t.	-	-	-	-
Saldo	471.100	471.100	271.100	271.100

* Bij de VJN 2016 is incidenteel 200.000 euro extra toegekend voor 2017 en 2018

ZWEMBADEN	2017	2018	2019	2020
Lasten	EUR	EUR	EUR	EUR
- Programmaged / Exploitatielasten	5.815.900	5.815.900	5.917.300	5.917.300
- Vastgoed (belastingen, verzekeringen, kapitaallasten)	2.574.600	2.574.600	2.574.600	2.574.600
- Onderhoud	853.800	853.800	853.800	853.800
	9.244.300	9.244.300	9.345.700	9.345.700
Baten	EUR	EUR	EUR	EUR
- Huren, tarieven, overige baten	3.568.000	3.568.000	3.568.000	3.568.000
	3.568.000	3.568.000	3.568.000	3.568.000
Saldo	5.676.300	5.676.300	5.777.700	5.777.700

BUITENACCOMMODATIES	2017	2018	2019	2020
Lasten	EUR	EUR	EUR	EUR
- Programmageld / Exploitatielasten	2.824.000	2.824.000	2.925.300	2.925.300
- Vastgoed (belastingen, verzekeringen, kapitaallasten)	5.913.300	5.913.300	5.913.300	5.913.300
- Onderhoud	1.034.600	1.034.600	1.034.600	1.034.600
	9.771.900	9.771.900	9.873.200	9.873.200
Baten	EUR	EUR	EUR	EUR
- Huren, tarieven, overige baten	1.421.700	1.421.700	1.421.700	1.421.700
	1.421.700	1.421.700	1.421.700	1.421.700
Saldo	8.350.200	8.350.200	8.451.500	8.451.500

BINNENACCOMMODATIES	2017	2018	2019	2020
Lasten	EUR	EUR	EUR	EUR
- Programmageld / Exploitatielasten	6.638.400	6.638.400	6.739.700	6.739.700
- Vastgoed (belastingen, verzekeringen, kapitaallasten)	2.337.200	2.337.200	2.337.200	2.337.200
- Onderhoud	1.383.900	1.383.900	1.383.900	1.383.900
	10.359.500	10.359.500	10.460.800	10.460.800
Baten	EUR	EUR	EUR	EUR
- Huren, tarieven, overige baten	2.886.600	2.886.600	2.886.600	2.886.600
	2.886.600	2.886.600	2.886.600	2.886.600
Saldo	7.472.900	7.472.900	7.574.200	7.574.200

OVERHEAD *	2017	2018	2019	2020
Lasten	EUR	EUR	EUR	EUR
	2.326.000	2.326.000	2.327.300	2.327.300
Saldo	2.326.000	2.326.000	2.327.300	2.327.300

* De overhead is niet op de onderdelen apart opgenomen, maar in één overzicht samengevat.

Colofon

Uitgever

Gemeente Utrecht

Fotografie

Bart Hoogveld (1), Joris Knapen (2), Yvon van Megen (4), Kenneth Verwaal (5), Robert Oosterbroek (6,12), Eddy Steenvoorden (8,10), Desiree Meulenmans (9), Willem Mes (11,15,25), FC Utrecht (16), Irma Vos (17,26), Marnix Schmidt (18,21,27), Anton van Daal (19), Jarno Dekker (19), Andrew Paquette (20), Thies Bening (22), Sportbox (23), FC Utrecht (24), Gertjan Kooij, Beeldboot (28), Geert Lommers (30), Maria Nijehuis (31), Jimme Porton (32)

Met dank aan de VSU en Harten voor Sport.

Vormgeving

Ontwerpwerk, Den Haag

Bezoekadres Stads Kantoor | Stadsplateau 1, Utrecht

Postbus 16200, 3500 CE Utrecht

Telefoon 14 030 **Fax** 030 - 286 59 90

E-mail info@utrecht.nl

www.utrecht.nl

